

Programma Aanpak Stikstof

Berend Hoekstra / juni 2019

Europese Hof: Nederlands stikstofbeleid voldoet niet

Stikstof Vergunningen voor veehouderij en wegenbouw in Nederland staan onder druk na een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Raad van State: Nederlandse aanpak stikstof deugt niet

Waarom ook al weer een PAS?

Problematiek

Invloed van lucht op natuur door:

- Ammoniak (NH₃) en stikstofoxiden (NO_x)
- Landbouw, verkeer, industrie en huishoudens

Ecologisch:

- Hoge stikstofdepositie: aantasting gevoelige natuur
- Vermesting en verzuring

Juridisch:

- Depositie boven kritische waarde
- Complexe wet- en regelgeving en strenge uitleg door rechter
- Vernietiging van plannen en projecten

Economisch:

- Stagnerende projecten

→ PAS als oplossing

Doel en aanpak

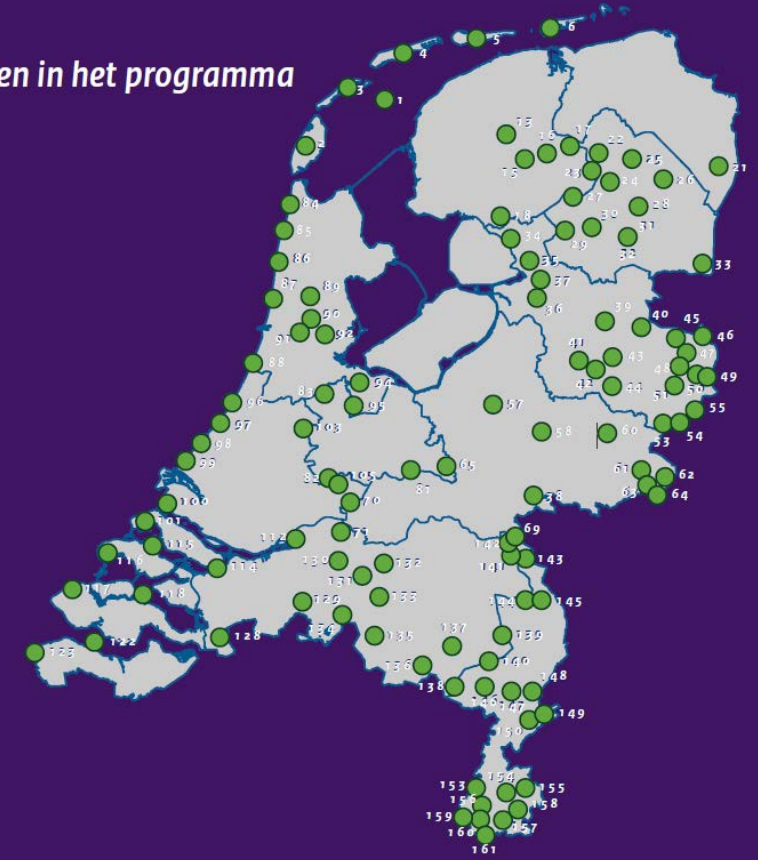
Doel

- Sterkere natuur
- Minder stikstofdepositie
- Ruimte voor economische ontwikkelingen

Aanpak

- Brongerichte maatregelen en herstelmaatregelen N2000 gebieden (uitvoeringsplicht)
- Ecologische onderbouwing (passende beoordeling) in gebiedsanalyses
- Creëren depositie-/ontwikkelingsruimte

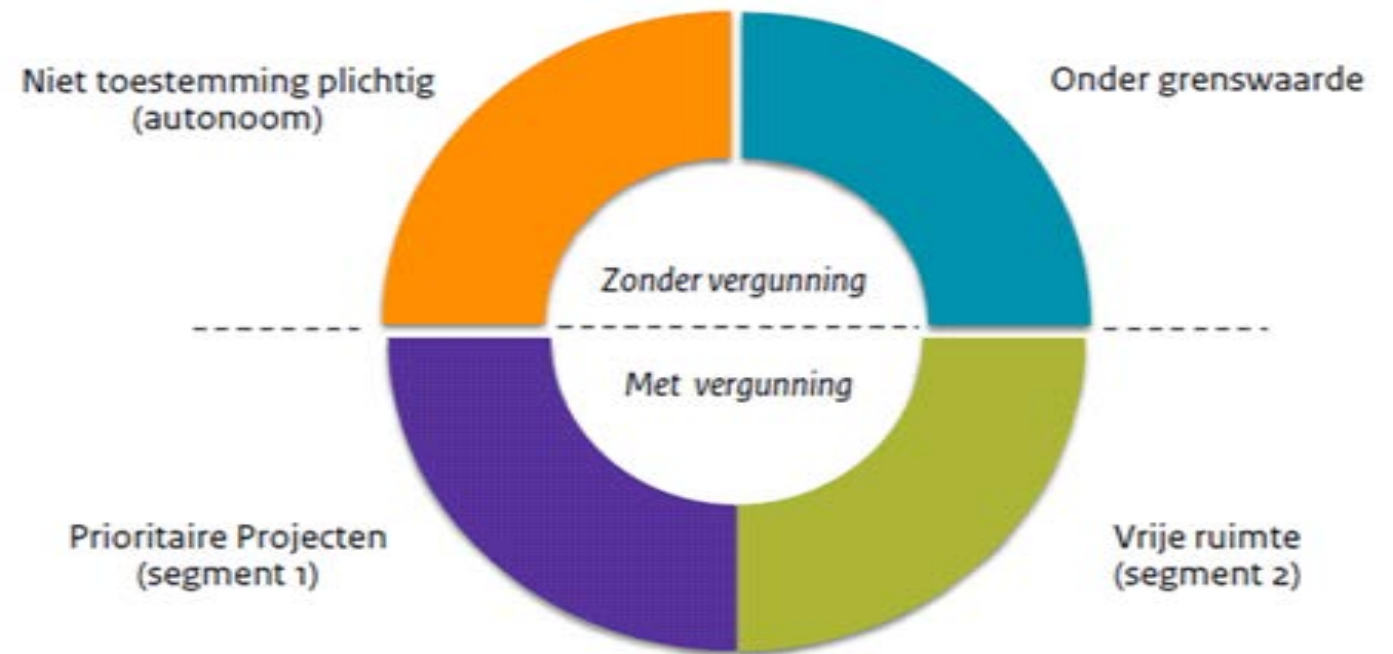
Kaart 1.1
Gebieden opgenomen in het programma

PAS

In werking

- Programma in werking getreden op **1 juli 2015**
- **PAS** en **gebiedsanalyses** vormen passende beoordeling voor stikstof
- Depositieruimte en ontwikkelingsruimte voor projecten

* Werkelijke verdeling verschilt per N2000-gebied

Projecten

- Grenswaarde en drempelwaarde:
 - > 1 mol/ha/jaar → vergunningplicht boven grenswaarde
 - $0,05-1$ mol/ha/jaar → melding
 - $< 0,05$ mol/ha/jaar → niets doen onder drempelwaarde (berekening bewaren)

Let op: als meldingsruimte 95 % is benut vervalt mogelijkheid melding

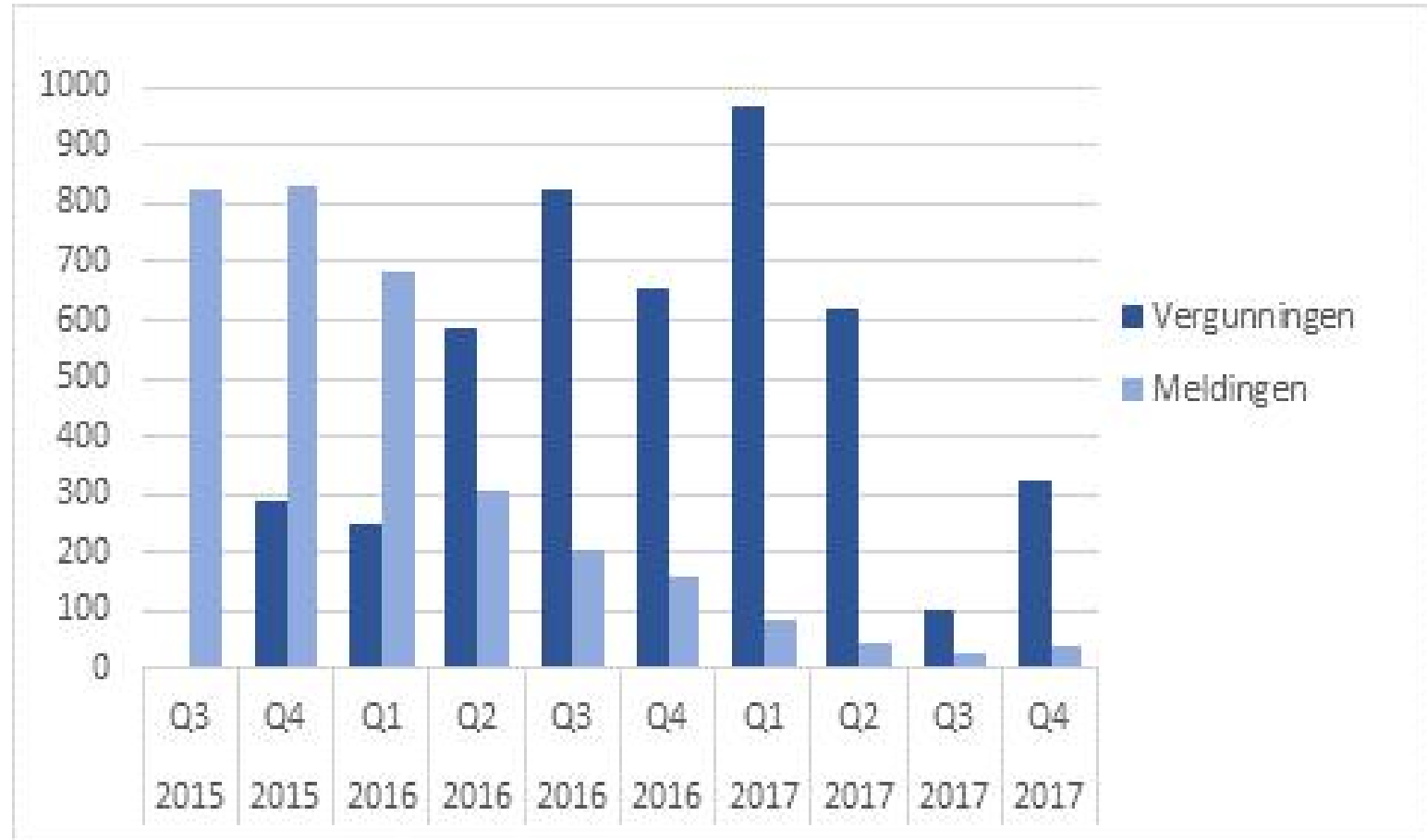

PAS

Het PAS functioneert ...

Aantal:

- Afgegeven vergunningen (circa 5.000)
- Ingediende meldingen (circa 3.300)

Beroepszaken PAS bij Raad van State

Berend Hoekstra / juni 2019

Proces Raad van State

Pilot zaken bij Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS)

- 9 pilot zaken (besluiten van medio 2015)
 - Onder andere natuurvergunningen gebaseerd op ontwikkelingsruimte PAS
- Advies StAB
- Zittingsdata RvS op 30 november 2016 en 1 december 2016
- Tussenuitspraak RvS op 17 mei 2017 → prejudiciële vragen aan Europese Hof van Justitie
- Uitspraak Europese Hof van Justitie op 7 november 2018
- Zittingsdatum RvS op 14 februari 2019
- Uitspraak RvS op 29 mei 2019

Essentie Uitspraak Raad van State PAS

Berend Hoekstra / juni 2019

Uitspraak over PAS (1)

Langverwachte uitspraak met grote consequenties

- Juridisch duidelijk, maar met (politieke) pijn
- Er kan geen gebruik worden gemaakt van de passende beoordeling en de ontwikkelingsruimte van het PAS
- Juridisch oordeel van de rechter over de passende beoordeling:
 - Het PAS maakt gebruik van het effect van maatregelen (zogenoemde instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen) die daarvoor niet gebruikt mogen worden
 - De positieve gevolgen van maatregelen zijn betrokken, terwijl die positieve gevolgen (nog) niet zeker zijn

Uitspraak over PAS (2)

Grote consequenties

- Bijna iedereen zal (wezenlijke) hinder ondervinden: vertraging, extra kosten of afstel
- Vergunningen voor projecten met stikstofemissie kunnen niet worden verleend o.b.v. PAS:
 - Besluiten, die onherroepelijk zijn, blijven in stand
 - Niet afgeronde vergunningenprocedures moeten heroverwogen worden

Uitspraak over PAS (3)

Grote consequenties

- Er geldt geen algemene drempel- en grenswaarde voor een toestemmingsbesluit:
 - Activiteiten die met toepassing van de uitzondering op de vergunningplicht zijn gerealiseerd, moeten heroverwogen worden (in strikte zin: onrechtmatig)
 - Het betreft alle meldingen en effecten van projecten onder 0,05 mol/ha/jaar!
- Beweiden en bemesten:
 - Vrijstelling vergunningplicht voor beweiden en bemesten kan niet
 - Onlosmakelijk onderdeel van activiteit kan niet los van activiteit zelf vergund worden
Beweiden hoort als onderdeel van vergunningsaanvraag meegenomen te worden bij vergunning veehouderij

Nieuwe uitvoeringspraktijk

Berend Hoekstra / juni 2019

Oplossingsrichtingen

Mogelijke oplossingsrichtingen korte termijn

Heroverweging projecteffect:

- Kritisch kijken naar gehanteerde uitgangspunten (minder worst-case?)
- Effect bepalen met juiste referentiesituatie (met name bestaande situaties)
- Toepassen van mogelijkheden van maatregelen:
 - Interne saldering
 - Externe saldering
 - Mitigerende maatregelen (in passende beoordeling)

→ Kan direct worden toegepast

Oplossingsrichtingen

Mogelijke oplossingsrichtingen langere termijn

- Herintroduceren (provinciale) depositiebanken?
→ geeft tijdelijk wat ruimte in gebieden waar ook stoppers zijn
- Gebiedsgerichte aanpak?
→ welke niet benutte vergunde emissies kunnen worden ingeruild voor nieuwe activiteiten
- Maatgevende bedrijven amoveren/verplaatsen?
- Voor projecten of programma zogenoemde ADC-toets doorlopen?
→ kost veel tijd, overheid aan zet, met name voor nationale infrastructuur), zal ook niet alle ontwikkelingen mogelijk maken
- Wezenlijke bronmaatregelen nemen om onder Kritische Depositie Waarde te komen

→ Kosten allemaal (implementatie)tijd en geld

Aandachtspunten

- Minister van LNV pakt regie op samen met andere overheden
- Initiatiefnemers en bevoegd gezag zijn allemaal zoekende:
 - Dat zal vaak extra tijd kosten
 - Bevoegd gezag zal afwachtend zijn (vertraging) of eigen werkwijze hanteren (onduidelijkheid)
- Handhaving (aandacht van minister, maar er is formeel een handhavingsplicht als er geen zicht is op legalisatie)

Aandachtspunten

- Communiceer:
 - Verwachtingenmanagement van initiatiefnemer (duidt de huidige realiteit goed)
 - Betrek het bevoegd gezag (met name als evident geen sprake is van een verslechtering)
- Veelal zal maatwerk nodig zijn, omdat er heel veel verschillende situaties zijn
- AERIUS Calculator kan worden gebruikt voor bepalen stikstofdepositie door project

Bestaande Wabo-inrichting

Hoofdlijn, specifieke situaties zijn mogelijk

Geen voornemen tot verandering:

- In bezit van Wnb-/Nbw-vergunning: -> geen actie nodig
- Geen Wnb-vergunning maar wel meer dan 0,00 mol NO_x/ha/jaar:
 - > vergelijking maken met referentiesituatie middels Aerius (eventueel vervolgonderzoek)
 - > indienen Wnb-aanvraag

Plannen voor verandering:

- In bezit van Wnb-/Nbw-vergunning: -> bij uitbreiding/verandering niet meer NO_x-belasting dan reeds vergund. Maatregelen treffen aan nieuwe of bestaande installatie
- Geen Wnb-vergunning:
 - > uitvoeren Aerius-berekening met vergelijking met referentiesituatie (eventueel vervolgonderzoek of toepassing saldering/mitigerende maatregelen)
 - > Wnb-aanvraag indienen
 - > daarna Wabo-procedure (en eventuele MER-beoordeling)
- Let op:
 - > wanneer een Passende beoordeling nodig is en geen mitigerende maatregelen/saldering mogelijk is (dus krijg je de balans referentie en toekomst niet gelijk)
 - > moet een uitgebreide MER-procedure doorlopen worden

Bestaande Wabo-inrichting

Hoofdlijn, specifieke situaties zijn mogelijk

Wabo-aanvraag voor verandering reeds ingediend:

- In bezit van Wnb-/Nbw-vergunning:
 - > procedure Wabo doorzetten Wnb moet wel toereikend zijn voor de aangevraagde verandering (geen toenamen NOx)
- Geen Wnb vergunning:
 - > in Wabo aanvraag wel aandacht aan besteed, Aerius-berekening uitgevoerd en gemeld voor de aanvraag Wabo
 - > veelal wordt Wabo-procedure doorgezet en gepubliceerd. Na afronding Wabo-procedure alsnog een Wnb-aanvraag indienen
- Geen Wnb-vergunning:
 - > in Wabo-aanvraag geen aandacht aan besteed, geen Aerius-berekening uitgevoerd
 - > aanvraag wordt buiten behandeling gelaten of verzoek om Wnb-aanvraag in te dienen (start met Aerius-berekening, zie hiervoor)

Nieuwe locatie

Hoofdlijn, specifieke situatie zijn mogelijk

- Geen of zo minimaal mogelijke stikstofemissie
 - > geen negatief effect op Natura 2000 veroorzaken
- Opkopen bedrijf met Wnb-vergunning (met NOx hoeveelheden) en daar vestigen (of in de directe nabijheid)
- Of gebruik maken van (kopen) eventueel beschikbare stikstofemissie ruimte bij andere bedrijven in de omgeving. Dit is extern salderen

- Aerius-berekening uitvoeren, passende beoordeling:
 - > MER-procedure doorlopen (afhankelijk van uitkomst passende beoordeling volledige MER of MER-beoordelingsnotitie) (afhankelijk van Besluit m.e.r.)
 - > Wnb-aanvraag
 - > Wabo-aanvraag

Contact?

Tauw bv

Postbus 133 / 7400 AC Deventer

E-mail: bedrijfsburocensd@tauw.com of bel uw account / relatie manager

